

Шершньова, О.В. Методичні засади побудови Стратегії розвитку туризму в малих містах Рівненщини [Текст] / О.В. Шершньова // Університетські наукові записки. — Хмельницький : ХУУП, 2008. — № 3(II) спецвипуск. — С. 271—272.

Шершньова Олена

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В МАЛИХ МІСТА РІВНЕНЩИНИ

Сучасний стан розвитку туристичної сфери, як всього народне господарство, продовжує переживати скрутний перехідний період. Але поступальний процес відродження і розбудови України, прискорений і поглиблений останнім часом хід радикальних ринкових реформ, активізація соціальної політики (Програма діяльності Кабінету Міністрів України “Український прорив: для людей, а не політиків”) переконливо свідчать, що ці труднощі є тимчасовими. Слід зазначити, що адекватне і випереджаюче вирішення проблем вже наявних і таких, що виникатимуть, сприятиме створенню ефективної соціальної інфраструктури та життєзабезпечення населення і туристичного сервісу на рівні світових вимог та стандартів. Україна на новому етапі розвитку стане рівноправним і конкурентоздатним партнером, займе належне їй місце на карті міжнародної рекреації.

Туризм розпочинає своє становлення на місцевому та регіональному рівнях управління. Тому, як приклад, для раціонального регіонального управління туристичною діяльністю Рівненщини доцільним є створення стратегічного плану розвитку туризму області в цілому та в малих містах зокрема. Слід зазначити, що на сьогодні на території області розташовано 10 малих міст. Відповідно до Загальнодержавної програми розвитку малих міст [4] для міст, що мають значні природний та історико-культурний потенціали (історичні, історико-архітектурні, культурні та туристичні центри), є

формування перспективного напрямку розвитку туристичних функцій із збереженням і можливим господарським використанням об'єктів культурної спадщини, захист довкілля, обмеження господарської діяльності на територіях історичних ареалів міст.

Отже, Стратегія розвитку туризму в малих містах Рівненщини повинна передбачати *комплексний структурно-функціональний методичний підхід*, який полягає у поєднанні різноманітних компонентів туристичної індустрії та її інфраструктури. Такий стратегічний план має включати декілька підпрограм, а саме:

- *програму розвитку готельної інфраструктури регіону.* В Регіональній програмі розвитку туризму до 2010 року лише вказано про те, що власну матеріальну базу / власний засіб розміщення має лише ДП “Рівнетурист” АТ “Укрпрофтур”, в якому обладнано 96 номерів на 158 місць, хоча загалом в області налічується понад 20 закладів для розміщення туристів і відпочиваючих на 1310 місць. Однак також і визначаються окремі кроки до покращення ситуації з розміщенням туристичних потоків [5];

- *спеціальні програми з окремих видів внутрішнього туризму (зеленого сільського та ділового, історико-культурного та спортивного туризму, а також туризму вихідного дня);*

- *спеціальну програму розвитку міжнародного туризму, адже область володіє значним потенціалом для залучення іноземних туристичних потоків (зокрема, поляків, росіян, євреїв та інших національностей [7, с. 93]);*

- *програму благоустрою регіональної інфраструктури із врахуванням конкретних перспектив розвитку туризму.* На сьогодні Рівненська область відповідно до групування промислових комплексів областей України за особливостями адаптації до ринкових умов господарювання відноситься до групи областей з дуже активними адаптаційними проявами, а за рівнем індексу промисловості – до кризових / депресивних [6, с. 89];

- *програму розвитку регіональної транспортної та суміжної інфраструктури:* покращення покриття автошляхів, модернізація аеропорту та

автостанцій із наданням різних послуг (мотелі, місця для кемпінгів, заклади харчування тощо). Територією Рівненщини проходить траса міжнародного значення Е 40 (одна із найперспективніших для перевезення Україною футбольних вболівальників “Євро-2012”);

- *програму покращення мережі закладів культури регіону (будинки культури, музеї та бібліотеки);*

- *програму розвитку індустрії розваг (нічні клуби, казино тощо);*

- *програму професійної підготовки кадрів для сфери туризму.* Сферу культури в контексті інтелектуальної економіки можна віднести до неформальної освіти, що передбачає вплив на особу за допомогою таких засобів, як мас-медіа, друкована продукція, музеї, театри тощо. У напрямі формування та розвитку інтелектуального капіталу застосування цих засобів має бути спрямоване на сприяння творчій, інноваційній діяльності всіх категорій працівників, налаштованості на розвиток власного інтелектуального капіталу, на психологічно та розумово напружену інтелектуальну працю [1, с. 42];

- *розробку та впровадження комплексної комп’ютерної інформаційної системи регіону, яка дозволить в подальшому проаналізувати показники темпів росту туризму, його ефективності, тенденції розвитку зайнятості, фінансових відносин та організаційної структури.*

Державний вплив на регіони реалізується за двома напрямками: регулювання регіонального розвитку, який трактується в поняттях соціальної орієнтації, сталості та збалансованості й здійснюється постійно щодо всіх регіонів як субнаціональних адміністративно-територіальних одиниць; державна селективна підтримка тих регіонів, що визнані проблемними і межі яких можуть не збігатися з адміністративно-територіальними одиницями [2, с. 23].

Слід відзначити, що в цілому індустрія туризму відрізняється високою капіталомісткістю. Світовий досвід свідчить про те, що країни з перехідною

економікою не в змозі вийти з трансформаційної кризи без залучення та ефективного використання іноземних інвестицій [3, с. 36].

Отже, Рівненська область, володіючи численними історичними та культурними цінностями, зможе досягти значного економічного ефекту в розвитку туризму. Якщо в розвинених країнах ця галузь діяльності перетворилась на індустрію туризму, то Україна робить лише перші кроки в цьому напрямі. Особливе місце в формуванні туристичної інфраструктури займають органи державної влади та місцевого самоврядування регіонального значення, які сприяють інтенсифікації туристичних процесів в регіоні, створюючи ефективні стратегічні плани розвитку галузі.

Література:

1. Василик А. Система чинників формування та розвитку інтелектуального капіталу в Україні // Україна: аспекти праці. – 2006. – № 6. – С. 39-43.
2. Керецман В.Ю. Регіональний моніторинг як інформаційно-аналітична база державного регулювання розвитку регіонів // Статистика України. – 2004. – № 4 (27). – С. 23-26.
3. Підгайна О.О. Управління інвестиційним процесом з використанням інформаційних технологій // Статистика України. – 2003. – № 1 (20). – С. 33-39.
4. Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку малих міст: Закон України № 1580-IV, 4 березня 2004 року // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 24. – С. 332.
5. Про затвердження Регіональної програми розвитку туризму до 2010 року: Розпорядження голови Рівнен. ОДА № 662, 15 листопада 2002 року/ Рівненська ОДА. – Рівне, 2002.
6. Уманець Т.В. Поняття суті управлінської категорії “регіон” та її типи в умовах трансформації структури господарства України // Статистика України. 2004. – № 4 (27). – С. 83-90.

7. Jaska E. Walory przyrodniczo-antropogeniczne Ukrainy i możliwości ich wykorzystania w rozwoju turystyki // Problemy rozwoju turystyki edukacyjno-kulturowej w Polsce i na Świecie. – Warszawa, 2007. – Tom X. – S. 93-107.